

Kort om CPT

**Den europeiske komité
for forebygging av tortur
og umenneskelig eller nedverdiggende
behandling eller straff (CPT)**

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Forebygging av mishandling av personer som er fratatt sin frihet i Europa

■ Europarådets torturovervåkningskomité (*Committee for the Prevention of Torture – CPT*) arrangerer besøk på aktuelle forvaringssteder for å føre tilsyn med hvordan personer som er fratatt sin frihet blir behandlet. Slike steder er fengsler, ungdomsinstitusjoner, politiarrester, utlendingsinternater, psykiatriske sykehus, og institusjoner for mennesker med nedsatt fysisk og/eller psykisk funksjonsevne, osv.

■ Delegasjoner fra CPT har fri tilgang til slike institusjoner, og rett til å bevege seg på disse stedene uten restriksjoner. De har fortrolige samtaler med personer som er fratatt sin frihet, og kommuniserer fritt med alle som kan skaffe opplysninger.

■ Etter hvert besøk sender CPT en detaljert rapport til landet det gjelder. Denne rapporten inneholder CPTs funn og dens anbefalinger, kommentarer og anmodninger om informasjon. CTP krever også en detaljert respons på saker som legges frem i rapporten. Slike rapporter og responser utgjør en del av den pågående dialog med aktuelle land.

■ CTPs fulle navn er "Den europeiske komité for forebygging av tortur og umenneskelig og nedverdige behandling eller straff". Navnet tydeliggjør to viktige forhold: for det første dekker den Europa, og for det andre dekker den ikke bare "tortur", men også en hel rekke situasjoner som kan innebære "umenneskelig eller nedverdige behandling eller straff".

Et besøkssystem

■ Besøk gjennomføres av delegasjoner som vanligvis er sammensatt av flere CPT-medlemmer, ledsaget av medlemmer av komiteens sekretariat og, om nødvendig, av andre eksperter og tolker.

■ Delegasjoner fra CPT gjennomfører periodiske besøk (normalt en gang hvert fjerde år), og kan i tillegg gjøre ad hoc-besøk når det anses nødvendig.

■ Komiteen må underrette gjeldende land om at den har til hensikt å gjennomføre et besøk. Etter en slik meddelelse kan komiteen når som helst og uten varsel besøke alle steder hvor personer kan være fratatt sin frihet.

Samarbeid og konfidensialitet

■ Prinsippene om samarbeid og konfidensialitet er innbefattet i den internasjonale konvensjonen som etablerer CPT.

- ▶ Samarbeid med nasjonale myndigheter er helt sentralt i CPTs arbeid, ettersom målet er å beskytte personer som er fratatt sin frihet heller enn å fordømme land for mishandling.
- ▶ Konfidensialitet er et annet kjennetegn ved CPTs arbeid: komiteens funn, dens rapporter og respons fra land det gjelder er prinsipielt konfidensielle opplysninger. En god del informasjon om CPTs arbeid er likevel tilgjengelig for offentligheten.

Publikasjoner

- ▶ Berørte land kan selv be om at CPTs rapport publiseres, sammen med deres egen respons. Så langt har de fleste land valgt å offentliggjøre disse dokumentene.
- ▶ Dersom et land ikke samarbeider eller nekter å forbedre situasjonen i lys av CPTs anbefalinger, kan komiteen velge å komme med en offentlig uttalelse.
- ▶ I tillegg utarbeider CPT en generell rapport om sine aktiviteter. Denne publiseres en gang i året.

Struktur av CPT

- ▶ Komiteens medlemmer er uavhengige og upartiske eksperter med ulik bakgrunn, inkludert jurister, leger og spesialister innen fengselsvesen og politi.
- ▶ Ett medlem velges av Europarådets Ministerkomité på vegne av hver undertegnende stat. Medlemmene deltar som enkeltpersoner (dvs. de representerer ikke det landet de er valgt på vegne av.) For ytterligere å garantere uavhengighet, vil medlemmer ikke besøke land de er valgt fra.
- ▶ Sekretariatet for CPT utgjør en del av Europarådet.

Bakgrunn

- ▶ CPT ble etablert under Europarådets "Europeiske konvensjon for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff" som trådte i kraft i 1989.
- ▶ Den er basert på artikkel 3 i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som sier at "Ingen skal utsettes for tortur eller umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff".
- ▶ CPT er ikke et etterforskende organ, men representerer en ikke-rettslig, forebyggende mekanisme for å beskytte frihetsberøvede personer mot tortur og andre former for mishandling. Den utfyller således det rettslige arbeidet til Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD).

Ratifikasjoner

- ▶ Konvensjonen er ratifisert av alle de 47 medlemslandene i Europarådet.
- ▶ Europarådets Ministerkomité kan i tillegg invitere alle land som ikke er medlem i organisasjonen til å slutte seg til konvensjonen.

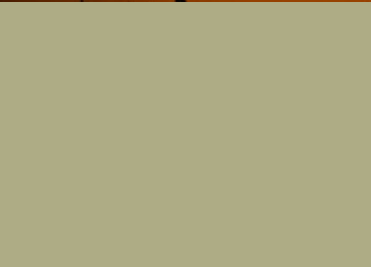
Videre lesning

- ▶ Besøksrapporter, statlige responser, offentlige utsagn og generelle rapporter fra CPT er tilgjengelige på CPTs nettsider.
- ▶ CPT har utviklet standarder i forbindelse med behandling av personer som er fratatt sin frihet. En oppsummering av disse standarder er publisert i brosjyren "CPT-standarder".
- ▶ Flere opplysninger om mandat og arbeidsmetoder for CPT fins i teksten til "Den europeiske konvensjonen for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff" og dens "Utfyllende merknader".

Kontakt:

Sekretariatet for CPT
Europarådet
F-67075 Strasbourg Cedex
Frankrike

Internett: www.cpt.coe.int
E-post: cptdoc@coe.int
Tlf.: +33 (0)3 88 41 39 39
Faks: +33 (0)3 88 41 27 72

PREMS 108615

NOR

www.coe.int

Europarådet er den ledende menneskerettighetsorganisasjonen på det europeiske kontinentet. Rådet omfatter 47 medlemsland, hvorav 28 er medlemmer av Den europeiske union. Alle Europarådets medlemsland har signert Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen, som har som formål å beskytte menneskerettigheter, demokrati og rettsikkerhet. Den europeiske menneskerettighetsdomstolen overvåker medlemslandenes iverksettelse av konvensjonen.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE